

Datum: 25. 4. 2023

REPUBLIKA SLOVENIJA
KABINET PREDSEDNIKA VLADE RS
dr. Robert GOLOB, predsednik
Gregorčičeva ulica 20-25, Ljubljana

Spoštovani predsednik vlade dr. Robert Golob,

Predstavniki gospodarskih in delodajalskih organizacij, članic Ekonomsko-socialnega sveta, smo se v zadnjih mesecih že večkrat obrnili na Vas in oba vaša pristojna ministra s pozivom, naj vlada odpravi diskriminatoren odnos do podjetij, ki je nastal zaradi neusklajene zakonodaje oziroma predpisov s področja reševanja energetske krize. Konkretni primere, vključno z likvidnostno problematiko nekaterih delovno intenzivnih in trgovskih podjetij, na katero smo opozarjali že konec leta 2022, smo podrobneje navedli v našem dopisu z dne 16. 3. 2023, ki smo vam ga ponovno poslali dne 30. 3. 2023.

Ob vsakem srečanju z Vami in vašimi pristojnimi ministri smo opozorili na pereč problem velikih podjetij oziroma porabnikov energentov, ki niso deležni reguliranih cen po uredbi, in so zaradi tega danes v nekonkurenčnem položaju v primerjavi s konkurenti v tujini. Seznanili smo vas tudi z ukrepi drugih držav, predvsem na tistih trgih, ki so pomembni za slovenska izvozno naravnava podjetja, vendar je bil odgovor vladnih predstavnikov vedno enak, in sicer da Slovenija spoštuje omejitve pri pomoči gospodarstvu, ki jih je določila Evropska komisija. To ste ponovili tudi na srečanju širše vladne štabne skupine, ki jo sestavljajo tudi ugledni gospodarstveniki, 20. decembra lani na Gospodarski zbornici Slovenije, vendar ste dodali, citiramo: *»Če bi se izkazalo, pa ne verjamem, da bi Komisija potrdila neko drugo shemo, ki bi bila bolj ugodna, bo Slovenija temu sledila. Pa je vseeno, ali bo to shema, ki jo bo vpeljala Nemčija, ali shema, ki bi jo vpeljala ena od sosednjih držav.«*

Pridobili smo dokument z dne 21. 12. 2022, ki vam ga prilagamo kot prilogo tega dopisa, s katerim je Evropska komisija Nemčiji odobrila referenčne cene za določitev zgornje cene (kapice) na električno energijo (130 EUR/MWh), zemeljski plin (70 EUR/MWh) in toploto za velike porabnike (75 EUR /MWh, 90 EUR/MWh na paro).

V nadaljevanju dodajamo še povezavo na nemški uradni list z dne 23. decembra 2022, kjer je objavljen njihov [zakon o določitvi cenovne kapice na velike porabnike električne energije](#) (5. stran, 5. člen) in [povezavo](#) na stran Evropske komisije.

Zaradi izgube konkurenčnega položaja, ki je posledica previsokih stroškov energije, se mnoga slovenska energetska intenzivna podjetja soočajo z upadanjem naročil, kar se že pozna tudi pri podatkih Statističnega urada RS glede industrijske

produkcije v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Že v 4. četrtletju 2022 se je, zaradi visokega dviga cen zemeljskega plina in električne energije v številnih proizvodnih sektorjih znižala industrijska proizvodnja, in sicer najbolj v papirništvu (-18 %), kemični industriji (-18 %), kovinski industriji (-14 %), obdelavi in predelavi lesa (-12 %) in proizvodnji motornih vozil (-11 %). Z izjemo zadnje so prizadete dejavnosti vse po vrsti velike porabnice električne energije in zemeljskega plina. Tudi v prvih dveh mesecih leta 2023 je medletno upadanje industrijske proizvodnje (nad 10 % padci) ostalo visoko v papirništvu (-19 %), drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (-15 %), kemični industriji (-15 %), proizvodnji pohištva (-13 %) in obdelavi in predelavi lesa (-12 %).

Poslovne tendence v predelovalnih dejavnostih (zadnji podatek SURS za mesec april je bil objavljen 24. aprila 2023) se od začetka leta znižujejo in so na podobno nizkem nivoju kot oktobra 2022. Predvsem so se znižala skupna naročila, kjer je indikator v enem letu upadel s 5 na -20 (za 25 točk), zagotovljena proizvodnja pa se je znižala s 5,3 na 4,2 meseca. Padec tega indikatorja je običajno nakazoval na slabšanje dinamike industrijske proizvodnje v kasnejših mesecih. Indikator obsega novih naročil, ki se izračunava na četrtletni ravni, je v začetku 2. četrtletja upadel na -9 (pred enim letom je bil +14), prav tako pa se je znižala ocena konkurenčnega položaja slovenskih podjetij na trgih držav EU, in sicer s 3 na -7. Zaradi visoke rasti proizvodnih stroškov, ki so predvsem posledica dviga cen energentov, se je v enem letu povečal delež podjetij, ki označuje domače povpraševanje kot nezadostno (z 8 na 17 %), še bolj pa delež tistih, ki označujejo tuje povpraševanje kot nezadostno (s 15 na 28 %).

V primeru velikih in energetske intenzivnih podjetij gre za gospodarske panoge, ki skupaj ustvarijo kar 34 odstotkov čistih prihodkov od prodaje celotnega slovenskega gospodarstva in predstavljajo 38 odstotkov dodane vrednosti ter tretjino vseh zaposlenih v gospodarstvu. Pri tem se moramo zavedati tudi, da bo zmanjšanje industrijske proizvodnje neizbežno prizadelo tudi številne male podizvajalce. V večini teh primerov gre za proizvajalce materialov, ki pretežno izvažajo prav na trge, kjer imajo tamkajšnji proizvajalci nižje cene električne energije. In za trgovska podjetja, od katerih se pričakuje, da bodo še naprej blažila posledice visokih cen elektrike vzdolž celotne oskrbovalne verige, zagotavljala nemoteno oskrbo prebivalstva ter nenazadnje slovenskemu potrošniku zagotavljala konkurenčno primerljive cene živil in neživil v primerjavi s tujino. Takšna pričakovanja niso več mogoča, saj so trgovska podjetja izčrpala vse rezerve, kar je razvidno tudi iz podatkov Statističnega urada RS o krčenju obsega prihodkov v trgovini. Kljub naporom vseh deležnikov v verigi preskrbe s hrano, da bodo cene živil ohranili na sprejemljivih nivojih glede na kupno moč potrošnika, obseg prodaje živil od zadnjega četrtletja preteklega leta upada.

Še vedno ostaja odprto vprašanje povračila odškodnine distributerjem naftnih derivatov, ki so zaradi vladne politike reguliranih cen utrpeli velike izgube. Težko je razumeti, da je država zaradi regulacije cen elektrike takoj priskočila na pomoč proizvajalcem električne energije, naftnim distributerjem pa ne, saj bi kriteriji morali biti enaki za vse.

Glede na pridobljena nova dejstva, zahtevamo ponoven sklic vladne štabne skupine za področje energentov in sicer v sredo, 3. 5. 2023, ob 11.30 uri v prostorih TZS, Dunajska cesta 167, Ljubljana – pritličje/dvorana, in sicer po

zaključku 9. sestanka gospodarske koordinacije, ki jo vodi minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han.

Hkrati Vas še enkrat pozivamo, da preučite uvedbo reguliranih cen energentov po vzoru Nemčije in izpolnite Vašo obljubo iz lanskega decembra. S tem boste preprečili nadaljevanje upadanja industrijske proizvodnje, trgovinske ter ostalih storitvenih dejavnosti, kar se bo prej ali slej odrazilo tudi v zmanjševanju števila zaposlenih.

S spoštovanjem,

Tibor Šimonka, l.r.
Predsednik GZS

mag. Mariča Lah, l.r.
Predsednica TZS

Blaž Cvar, l.r.
Predsednik OZS

Marjan Trobiš, l.r.
Predsednik ZDS

Marko Lotrič, l.r.
Predsednik ZDOPS

V vednost:

- mag. Bojan Kumer, minister za okolje, podnebje in energijo
- g. Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport
- g. Klemen Boštjančič, minister za finance
- g. Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- g. Matevž Frangež, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- mag. Saša Leban, sekretarka za področje gospodarstva in turizma, Kabinet predsednika vlade
- mag. Alenka Marovt, sekretarka, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport